

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 125/24

Λουξεμβούργο, 12 Αυγούστου 2024

Το Γενικό Δικαστήριο της ΕΕ καθίσταται αρμόδιο να αποφαινεται επί προδικαστικών ερωτημάτων σε έξι συγκεκριμένους τομείς

Η υλοποίηση της μερικής μεταβίβασης της προδικαστικής αρμοδιότητας του Δικαστηρίου στο Γενικό Δικαστήριο εντάσσεται στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της δικαιοδοτικής δομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αφορά τα προδικαστικά ερωτήματα που θα υποβληθούν μετά την 1η Οκτωβρίου 2024

Στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* δημοσιεύθηκε σήμερα ¹ μια σημαντική τροποποίηση του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία θα αρχίσει να ισχύει από την 1η Σεπτεμβρίου. Στο πλαίσιο της τροποποίησης αυτής προβλέπεται, μεταξύ άλλων, μερική μεταβίβαση της προδικαστικής αρμοδιότητας του Δικαστηρίου στο Γενικό Δικαστήριο από την 1η Οκτωβρίου 2024. Η μερική μεταβίβαση αφορά έξι συγκεκριμένους τομείς: το κοινό σύστημα ΦΠΑ, τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, τον τελωνειακό κώδικα, τη δασμολογική κατάσταση των εμπορευμάτων, την αποζημίωση των επιβατών και την παροχή βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης ή καθυστέρησης ή ματαίωσης υπηρεσιών μεταφοράς και το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου. Επιπλέον, στο πλαίσιο της τροποποίησης του Οργανισμού προβλέπεται επέκταση του μηχανισμού προηγούμενης έγκρισης της εξέτασης των αιτήσεων αναιρέσεως από την 1η Σεπτεμβρίου 2024.

Σκοπός της ως άνω μεταρρύθμισης είναι να ελαφρυνθεί ο φόρτος εργασίας του Δικαστηρίου στον τομέα των προδικαστικών υποθέσεων και να του παρασχεθεί η δυνατότητα να συνεχίσει να εκπληρώνει, εντός εύλογου χρόνου, την αποστολή του που συνίσταται στη διασφάλιση της τήρησης του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των Συνθηκών. Το 2001 οι συντάκτες της Συνθήκης της Νίκαιας είχαν προβλέψει τη δυνατότητα συμμετοχής του Γενικού Δικαστηρίου στην εξέταση ορισμένων αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως, χωρίς όμως να γίνει έκτοτε αντίστοιχη προσαρμογή του Οργανισμού. Εντούτοις, κατά την τελευταία πενταετία παρατηρήθηκε διαρθρωτική και σημαντική αύξηση του αριθμού των ενδίκων διαφορών ². Η εξέλιξη αυτή συνοδεύτηκε από επίταση της περιπλοκότητας και του ευαίσθητου χαρακτήρα των υποθέσεων που αφορούν ιδίως ζητήματα συνταγματικής φύσης ή ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η μεταρρύθμιση θα παράσχει στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να επικεντρωθεί στην αποστολή του που συνίσταται στη διαφύλαξη και την ενίσχυση της ενότητας και της συνοχής του ενωσιακού δικαίου. Από την πλευρά του, το Γενικό Δικαστήριο είναι σε θέση να απορροφήσει τον πρόσθετο φόρτο εργασίας και θα εξετάζει τα προδικαστικά ερωτήματα που θα του διαβιβάζονται κατά τρόπο ώστε να παρέχονται στα εθνικά δικαστήρια και στους ενδιαφερομένους οι ίδιες εγγυήσεις με αυτές που παρέχει το Δικαστήριο.

Η μεταρρύθμιση έχει κατά βάση τρία σκέλη των οποίων οι γενικές γραμμές εκτίθενται κατωτέρω.

Μερική μεταβίβαση της προδικαστικής αρμοδιότητας στο Γενικό Δικαστήριο

Το πρώτο σκέλος της μεταρρύθμισης αφορά τη μεταβίβαση της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου να **αποφαινεται επί αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως στο Γενικό Δικαστήριο**, το οποίο απαρτίζεται από δύο δικαστές ανά κράτος μέλος. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, η μεταβίβαση **αφορά μόνον έξι τομείς** οι οποίοι είναι σαφώς οριοθετημένοι και επαρκώς διακριτοί από άλλους τομείς και στους οποίους υπάρχει πλούσια νομολογία του Δικαστηρίου. Ειδικότερα, το Γενικό Δικαστήριο θα καταστεί αρμόδιο να αποφαινεται επί των

αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως που εμπίπτουν αποκλειστικώς σε έναν ή περισσότερους από τους έξι ακόλουθους συγκεκριμένους τομείς:

1. το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας·
2. τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης·
3. τον τελωνειακό κώδικα·
4. τη δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων στη συνδυασμένη ονοματολογία·
5. την αποζημίωση των επιβατών και την παροχή βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης ή καθυστέρησης ή ματαίωσης υπηρεσιών μεταφοράς·
6. το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου.

Οι ανωτέρω τομείς σπανίως εγείρουν ζητήματα αρχής που ενδέχεται να θίξουν την ενότητα ή τη συνοχή του δικαίου της Ένωσης. Σε αυτούς υπάρχει ήδη πλούσια νομολογία του Δικαστηρίου, πράγμα που σημαίνει ότι το Γενικό Δικαστήριο θα μπορεί να στηριχθεί σε προηγούμενες αποφάσεις. Οι τομείς αυτοί αντιπροσωπεύουν περίπου το 20 % των προδικαστικών παραπομπών ενώπιον του Δικαστηρίου, δηλαδή αριθμό υποθέσεων αρκούντως σημαντικό ώστε να υπάρξει πραγματική ελάφρυνση του φόρτου εργασίας του εν λόγω δικαιοδοτικού οργάνου. Το Δικαστήριο θα είναι έτσι σε θέση να επικεντρωθεί περισσότερο στην εκπλήρωση της αποστολής του ως συνταγματικού και ανώτατου δικαιοδοτικού οργάνου της Ένωσης.

Το Δικαστήριο θα διατηρήσει την αρμοδιότητα να αποφαινεται επί των αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως οι οποίες, μολονότι υπάγονται στους προαναφερθέντες συγκεκριμένους τομείς, αφορούν επίσης και άλλους τομείς. Επίσης, θα εξακολουθήσει να είναι αρμόδιο για τις αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως οι οποίες, μολονότι εμπίπτουν σε έναν ή περισσότερους από τους συγκεκριμένους τομείς, εγείρουν ανεξάρτητα ζητήματα ερμηνείας: 1) του πρωτογενούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2) του δημόσιου διεθνούς δικαίου ή 3) των γενικών αρχών του ενωσιακού δικαίου. Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο θα μπορεί επίσης να παραπέμψει στο Δικαστήριο υπόθεση που εμπίπτει στην αρμοδιότητά του, αλλά συνεπάγεται την έκδοση αποφάσεως επί αρχής η οποία ενδέχεται να θίξει την ενότητα ή τη συνοχή του δικαίου της Ένωσης.

Για λόγους ασφάλειας δικαίου και ταχύτητας, **κάθε αίτηση προδικαστικής αποφάσεως θα εισάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου**, το οποίο θα διαπιστώνει, σύμφωνα με τα λεπτομερώς προβλεπόμενα στον Κανονισμό Διαδικασίας του, αν η αίτηση εμπίπτει αποκλειστικώς σε έναν ή περισσότερους από τους συγκεκριμένους τομείς και, κατά συνέπεια, αν πρέπει να διαβιβαστεί στο Γενικό Δικαστήριο. Χάριν της ασφάλειας δικαίου και της διαφάνειας, το Δικαστήριο ή το Γενικό Δικαστήριο θα εκθέτουν συνοπτικά, στην προδικαστική απόφασή τους, τους λόγους για τους οποίους είναι αρμόδια να αποφανθούν επί του προδικαστικού ερωτήματος.

Εξελίσξεις που αφορούν όλες τις προδικαστικές υποθέσεις

Με το δεύτερο σκέλος της μεταρρύθμισης επέρχονται ως προς δύο σημεία εξελίξεις προβλεπόμενες από τον κανονισμό για την τροποποίηση του Οργανισμού οι οποίες αφορούν όλες τις αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως, ανεξαρτήτως του τομέα στον οποίο αυτές εμπίπτουν και της τυχόν μεταβίβασής τους στο Γενικό Δικαστήριο.

Πρώτον, όπως ισχύει ήδη για όλα τα κράτη μέλη και την Επιτροπή, όλες οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως θα κοινοποιούνται πλέον και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, προκειμένου τα εν λόγω θεσμικά όργανα να μπορούν να αξιολογήσουν αν έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα ζητήματα που εγείρονται από τις αιτήσεις αυτές και να αποφασίσουν, στη συνέχεια, αν επιθυμούν να ασκήσουν το δικαίωμά τους να καταθέσουν υπομνήματα ή γραπτές παρατηρήσεις.

Δεύτερον, **για την ενίσχυση της διαφάνειας και του ανοικτού χαρακτήρα** της προδικαστικής διαδικασίας και για να καταστεί δυνατή η ευχερέστερη κατανόηση των αποφάσεων που εκδίδουν το Δικαστήριο και το Γενικό

Δικαστήριο, προβλέπεται ότι, όσον αφορά το σύνολο των προδικαστικών υποθέσεων, τα υπομνήματα ή οι γραπτές παρατηρήσεις που καταθέτουν οι κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερόμενοι **θα δημοσιεύονται στον διαδικτυακό τόπο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης** εντός εύλογου χρονικού διαστήματος **μετά την περάτωση της υπόθεσης**, εκτός εάν ένας ενδιαφερόμενος εναντιώνεται στη δημοσίευση των δικών του δικογράφων.

Η επέκταση του μηχανισμού προηγούμενης έγκρισης της εξέτασης των αιτήσεων αναιρέσεως

Το τρίτο σκέλος της μεταρρύθμισης αποσκοπεί στη διαφύλαξη της αποτελεσματικότητας της αναιρετικής διαδικασίας κατά των αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου, λαμβανομένου υπόψη του μεγάλου αριθμού αναιρέσεων που ασκούνται ενώπιον του Δικαστηρίου. Προκειμένου να δοθεί στο Δικαστήριο η δυνατότητα να επικεντρωθεί στις αναιρέσεις που εγείρουν σημαντικά νομικά ζητήματα, **ο μηχανισμός προηγούμενης έγκρισης της εξέτασης των αιτήσεων αναιρέσεως³ επεκτάθηκε και σε άλλες αποφάσεις που εκδίδει το Γενικό Δικαστήριο.**

Ο μηχανισμός προηγούμενης έγκρισης, εκ μέρους του Δικαστηρίου, της εξέτασης των αιτήσεων αναιρέσεως αφορά τις αιτήσεις αναιρέσεως στις υποθέσεις οι οποίες έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο διπλού ελέγχου, αρχικώς από ανεξάρτητο τμήμα προσφυγών ενός οργάνου ή οργανισμού της Ένωσης και, στη συνέχεια, από το Γενικό Δικαστήριο. Επί του παρόντος, ο εν λόγω μηχανισμός αφορά τις αποφάσεις τεσσάρων τμημάτων προσφυγών, απαριθμούμενων στο άρθρο 58α του Οργανισμού, οι οποίες στη συνέχεια προσβάλλονται ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Με την τροποποίηση του Οργανισμού η οποία θα αρχίσει να ισχύει την 1η Σεπτεμβρίου, έξι νέα ανεξάρτητα τμήματα προσφυγών θα προστεθούν στα τέσσερα που προβλέπονται σήμερα και ο συνολικός τους αριθμός θα ανέλθει σε δέκα. Πρόκειται για τα τμήματα προσφυγών:

1. του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) (Αλικάντε, Ισπανία)·
2. του Κοινοτικού Γραφείου Φυτικών Ποικιλιών (ΚΓΦΠ) (Ανζέ, Γαλλία)
3. του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων (ECHA) (Ελσίνκι, Φινλανδία)·
4. του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια της Αεροπορίας (EASA) (Κολωνία, Γερμανία), στα οποία προστίθενται τα τμήματα προσφυγών:
5. του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) (Λιουμπλιάνα, Σλοβενία)·
6. του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (SRB) (Βρυξέλλες, Βέλγιο)·
7. της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT) (Παρίσι, Γαλλία)·
8. της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) (Παρίσι, Γαλλία)·
9. της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (EIOPA) (Φρανκφούρτη επί του Μάιν, Γερμανία)·
10. του Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ERA) (Βαλανσιέν, Γαλλία).

Εξάλλου, ο μηχανισμός προηγούμενης έγκρισης της εξέτασης θα εφαρμόζεται επίσης και για τις αιτήσεις αναιρέσεως κατά των αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου οι οποίες αφορούν απόφαση ανεξάρτητου τμήματος προσφυγών το οποίο έχει συσταθεί μετά την 1η Μαΐου 2019 στο πλαίσιο οποιουδήποτε άλλου οργάνου ή οργανισμού της Ένωσης και πρέπει να επιληφθεί της υπόθεσης πριν ασκηθεί ένδικο βοήθημα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

Τέλος, ο μηχανισμός αυτός επεκτείνεται και στις διαφορές σχετικά με την εκτέλεση συμβάσεων που περιλαμβάνουν ρήτρα διαιτησίας. Ειδικότερα, στο πλαίσιο των διαφορών αυτών το Γενικό Δικαστήριο καλείται

συνήθως απλώς να εφαρμόσει επί της ουσίας της ένδικης διαφοράς το εθνικό δίκαιο στο οποίο παραπέμπει η ρήτρα διαιτησίας.

Η επέκταση του μηχανισμού προηγούμενης έγκρισης της εξέτασης των αιτήσεων αναιρέσεως ισχύει από την 1η Σεπτεμβρίου 2024.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο
Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Ακολουθήστε μας!

¹ [Κανονισμός \(ΕΕ, Ευρατόμ\) 2024/2019](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση του πρωτοκόλλου αριθ. 3 περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

² Βλ. [ΑΤ αριθ. 59/24](#).

³ Όσον αφορά τη θέσπιση το 2019 του μηχανισμού προηγούμενης εγκρίσεως της εξετάσεως των αιτήσεων αναιρέσεως βλ. [ΑΤ αριθ. 53/19](#).